

# MAKALE AYRINTILARI

## Türkçe Başlığı

# Türkiye’de Kendi Adına ve Hesabına Çalışanların Sosyal Güvenliği

## İngilizce Başlığı

# Social Security of the Self-Employed Workers in Turkey

## Türkçe Özet

Türkiye’de sigortalılık statüsü açısından en heterojen grubu kendi adına ve hesabına çalışanlar oluşturmaktadır. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 4. maddesinin 1. fıkrasının b bendine göre, ticari kazancı nedeniyle gelir vergisi mükellefi olanlar, esnaf ve sanatkarlar, şirket ortakları ve tarımsal faaliyette bulunanlar kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar olarak tanımlanmaktadır. Bu grubun en önemli özelliği kendi faaliyetlerinden dolayı elde ettikleri gelirin düzensiz ve belirsiz oluşudur. Bu nedenle düzenli prim ödeme alışkanlıkları en zayıf olan sigortalı gruplarından birini oluşturmaktadır. Bu anlamda, kendi hesabına çalışanların sosyal koruma yetersizliği ile karşılaşma olasılığı diğer sigortalı gruplarına göre oldukça fazladır. Bu çalışma, Türkiye’de kendi adına ve hesabına çalışanların gelir düzeyleri ve yaşam standartları ile sosyal güvenlik sistemi arasındaki ilişkiyi ve sosyal güvenlik programlarından ne ölçüde yararlandıklarını saptamayı amaçlamaktadır. Çalışmada, kendi adına ve hesabına çalışanların sosyoekonomik koşulları Türkiye İstatistik Kurumu mikro verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır. Yapılan analizler sonucunda, kendi hesabına çalışanların gelir durumu ile sosyal sigortaya kayıtlılık arasında doğru yönlü bir ilişki olduğu, kendi hesabına çalışanların en az 1/3’ünün prim borcu nedeniyle sağlık hizmetlerinden yararlanmadığı, sosyal sigorta edimlerine hak kazanmanın kolaylığı nedeniyle kendi hesabına çalışma statüsünden bağımlı çalışmaya geçişlerin yaşandığı bulunmuştur.

## İngilizce Özet

Self-employed workers are the most heterogeneous group with regards to social security coverage status in Turkey. The term "self-employed" can apply to a range of different workers. In accordance with the Social Security and General Health Insurance Law No. 5510 (Article 4/1-b), income taxpayers for their commercial earning, craftsmen and artisans, business earners/partners and people doing agricultural activity define as self-employed workers. Obtaining irregular and uncertain income is the most important characteristic of this group. Because of the lack of regular premium payment habit, they constitute one of the weakest groups in social security coverage. In this sense, encountering with probability of social protection inadequacy is pretty much rather than the other groups. This study aims to determine the relationship between income levels/living standards of self-employed workers and social security system and how self-employed workers benefit from social security programs in Turkey. In the study, socioeconomical conditions of self-employed workers will be examined with using the proper data of Turkish Statistical Institute. As a result of the analyzes, it was found that there is a positive relationship between self-employed workers' income status and social insurance registration; at least one of three of self-employed workers cannot benefit from health services due to the premium debt, and there is a transition from self-employed status to dependent employment.

## Türkçe Anahtar Kelimeleri

Kendi hesabına çalışma, sosyal güvenlik, sosyal koruma

## İngilizce Anahtar Kelimeleri

Self-employment, social security, social protection

## Makalenin Yazarları

Nagihan DURUSOY ÖZTEPE

Sezgi AKBAŞ